

Türkiye Finansal Raporlama Standartları Çerçevesinde KOBİ Muhasebe Standartlarının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algı Düzeylerinin Tespitine Yönelik Uygulama (Eskişehir İli Örneği)*

Meral EROL FİDAN **

Hasan CİNİT ***

ÖZET

Bu çalışma 2013 yılından itibaren ülkemizde Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını uygulayacak olan muhasebe meslek mensuplarının, söz konusu standartlara ilişkin bilgi düzeyinin ölçülmesi ve standartların uygulanması sırasında meslek mensuplarını etkileyecek muhtemel faktörleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaç için ana kütle olarak Eskişehir iline kayıtlı muhasebe meslek mensupları ele alınmış, hazırladığımız anket formu ile yüz yüze anket çalışması uygulanmış ve sonuçları IBM SPSS Statistics 20 Programı ile değerlendirilmiştir. Ki-Kare, Independent Sample T-Test ve One Way ANOVA testleri ile analiz edilen anket sonuçlarına göre meslek mensupları arasında cinsiyet, çalışma şekli, eğitim durumu, yaş ve mesleki tecrübe değişkenleri açısından istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS), KOBİ Muhasebe Standartları (KOBİ TFRS).

JEL Sınıflandırması: M41, M42.

The Perceptual Level Of Accounting Personnel About The SME Accounting Standards Within The Turkish Financial Reporting Standards (A Sample of Eskişehir Province)

ABSTRACT

This study has been devised in order to assess to what degree the personnel in the accounting business are knowledgeable about the Turkish Financial Reporting Standards which they will be applying from 2013, and also to determine the possible factors to affect those personnel during the application of these standards. Universe of the study consists of the people in the accounting business in Eskişehir Face to face surveys with the forms have been carried out and the results have been evaluated with IBM SPSS Statistics 20 Program. According to the survey results analyzed with Chi-Square, Independent Sample T-Test and One Way ANOVA, considerable statistical differences among the members of the job (in terms of sex, work form, level of education, age and professional experience) have been identified.

Keywords: Turkish Financial Reporting Standards (TFRS), Small and Medium Size Enterprises Accounting Standards (SME TFRS).

Jel Classification: M41, M42.

* “Bu çalışma Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir. (Proje No: 2012- 01.BİL.05-01)”

** **Yrd.Doç.Dr. Meral Erol Fidan**, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, meral.fidan@bilecik.edu.tr

*** **SMMM Hasan Cinit**, Bilecik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, hasan_cinit@hotmail.com

1. GİRİŞ

Muhasebe uygulamalarında ortak uygulamaların geliştirilmesi yönünde dünya genelinde pek çok çalışma ve düzenleme getirilmiştir. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayınlanan Uluslararası Muhasebe Standartları (UFRS) dünya genelinde kabul edilmiş bulunmaktadır. Standartların oluşturulmasıyla, mali nitelikteki benzer olayların, ifade edilme yönteminin benzerliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca oluşturulan finansal tabloların doğru, güvenilir, anlaşılabilir, gerçeğe uygun ve karşılaştırılabilir olmaları hedeflenmiştir. Uluslararası Muhasebe Standartları, büyük ölçekli ve halka açık firmalar tarafından kullanılmakta iken, bu standartların daha yalın bir hali KOBİ'ler için düzenlenmiştir. KOBİ'ler için hazırlanan standartlar "IFRS for SMEs" kaynağını UFRS'dan almaktadır.

KOBİ'ler hakkında çalışan sayısı ve yıllık net satış hasılatı açısından tanımlamalar yapılmıştır. Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik 4. Madde'sinde "Küçük ve orta büyüklükte işletme (KOBİ): ikiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Türk Lirasını aşmayan ve bu Yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ve kısaca "KOBİ" olarak adlandırılan ekonomik birimler", olarak tanımlanmıştır (Resmi Gazete, 2005).

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler İçin Muhasebe Standardı (KOBİ TFRS)'de KOBİ tanımlaması şöyle yapılmaktadır; KOBİ'ler; "Kamuya hesap verme yükümlülüğü bulunmayan ve dış kullanıcılar için genel amaçlı finansal tablo yayımlayan işletmelerdir" (TMSK, 2012: 1).

Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK)'nda şirketlerin bağımsız dış denetime tabi tutulması şirketler ve muhasebe meslek mensupları için en önemli karar olmakla birlikte limited şirketler ve anonim şirketlerde bağımsız denetim uygulaması zorun hale gelmiştir. Ancak 397. maddede 26.06.2012 tarihli ve 6335 Sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonrası eklenen 4. fıkra ile bağımsız denetime tabi olacak şirketleri belirleme yetkisi Bakanlar Kurulu'na verilmiştir.

KOBİ'ler 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu 25.000.000-TL'yi aşmayan ve KOBİ Tanımı Yönetmeliği'nde mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birim olarak gruplandırılmakla birlikte 27.09.2012 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından yayınlanan bağımsız denetime tabi olacak şirketlerin belirlenmesine ilişkin karar taslağına göre bağımsız denetime tabi olacak şirketler şöyle tanımlanmıştır (KGDK, 2012):

1) Tek başına veya bağlı ortaklıklarıyla birlikte aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayan sermaye şirketleri;

- Aktif büyüklüğü 150.000.000,00.-TL ve üstü Türk Lirası.
- Yıllık net satış hasılatı 200.000.000,00.-TL ve üstü Türk Lirası.
- Çalışan sayısı 500 ve üstü.

Uluslararası Muhasebe Standartları'nın oluşturulması fikri 1972 yılında düzenlenen X. Dünya Muhasebe Kongresi'nde ortaya çıkmıştır (Özdemir, 2007: 28). Devam eden süreçte 1973 yılında, merkezi Londra olmak üzere Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) kurulmuştur. Daha sonra, 1977 yılında XI. Dünya Muhasebe Kongresi'nde Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) kurulmuştur.

1982 yılına gelindiğinde, Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) ve Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) aralarında anlaşma yapmış ve bu anlaşmaya göre IFAC üyelerinin aynı zamanda IASC üyeleri olduğu ve muhasebe uluslararası geçerliliği olan standartların oluşturulması konusunda birlikte çalışılması kararlaştırılmış, 1989 yılında Kavramsal Çerçeve yayınlamıştır. Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi ilk standart taslağını yayınlamıştır. 2000'li yıllara gelindiğinde IASC, IASC Vakfı'na dönüştürülmüş ve uluslararası muhasebe standartlarını oluşturma ve yayınlama görevi Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'na (IASB) devredilmiştir.

KOBİ'ler için Uluslararası Finansal Raporlama Standardı (UFRS) yayınlama çalışmalarına Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından 2003 yılında başlanmış ve 2009 yılında 35 bölüm halinde yayınlanmıştır. KOBİ Standartları, Kapsamlı UFRS setine göre özet niteliğindedir. KOBİ'ler için UFRS/TFRS'nin temel özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir (Akdoğan, 2010:6);

- IFRS'ler temel alınarak KOBİ ihtiyaçlarına uygun olarak IFRS'lerden bağımsız ayrı bir standart olarak hazırlanmışlardır.
- KOBİ'lerle ilgili olmayan standartlara yer verilmemiştir.
- Değerleme ve muhasebeleştirme esasları basitleştirilmiştir.
- Seçenekli uygulamalar kaldırılmaya çalışılmıştır.

2. KONU İLE İLGİLİ LİTERATÜR ÇALIŞMASI

Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre, büyük ölçekli sermaye şirketlerinin Tam Set TMS/TFRS'yi uygulamaları gerektiği, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin KOBİ TRFS uygulamalarına tabi oldukları belirtilmiştir. Yaşanan bu süreçte KOBİ TFRS uygulayıcı olan ve bu gelişmelerle direk muhatap olan muhasebe meslek mensuplarının Tam Set TFRS ve KOBİ TFRS uygulamaları hakkındaki bilgilerinin ölçülebilmesi amaçlı akademik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan birkaçı şunlardır;

Arsoy ve Bora (2012) çalışmalarında Bursa meslek odasına kayıtlı 305 muhasebe meslek mensubuna anket uygulayarak SWOT analizi ile Türkiye'de KOBİ muhasebe standartları uygulamasının güçlü-zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerinin neler olacağını belirlemeye çalışmıştır. Analize göre meslek mensupları her ne kadar KOBİ'lerin kurumsallaşmasında KOBİ muhasebe standartlarının önemli olduğunu düşünseler de, kurumsallaşma düzeyinin genel itibarıyla KOBİ'lerde düşük olduğu kanısına sahiptirler. Ayrıca mevzuattan kaynaklanan ikilemlerin olması da önemli tehditlerdendir. KOBİ

muhasebe standartları uygulamasının getireceği maliyetin sağlayacağı faydadan çok fazla olacağı düşüncesi en az tehdit oluşturacak unsurdur (Arsoy ve Bora, 2012).

Bozdemir (2012) çalışmasında Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Erzurum ilinde kayıtlı muhasebe meslek mensupları tarafından algısı üzerine bir anket uygulamıştır. TMS uygulaması zorunluluğunun daha uzun bir zamana yayılarak aşamalı geçişe dayandırılması gerektiğini belirtmiştir (Bozdemir, 2012).

Özkan ve Özşahin (2012), çalışmasında Kayseri ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensupları üzerinde bir anket çalışması uygulayarak, meslek mensuplarının KOBİ TFRS ile ilgili görüşlerinin tespit edilmesi ve demografik özellikleri bakımından aralarında farklılık olup olmadığı analiz edilmiştir. Araştırma sonucuna standartların uygulamaya geçmesiyle işletmelerin daha şeffaf raporlama yapacakları, tabloların güvenilirliğinin artacağı, muhasebede dil birliği sağlanacağı, muhasebe mesleğinin öneminin artacağı, iş yükünün artacağı ve meslek mensuplarının eğitilmesi gerektiği düşüncelerinde hemfikir olduğu ortaya konulmuştur (Özkan ve Özşahin, 2012).

Can ve Gör (2011)'ün çalışmasında, Ankara ve Çankırı illerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının, Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ilişkin bilgi düzeylerinin tespiti amaçlanmıştır. Araştırma neticesinde, meslek mensuplarının TMS hakkında yeterli bilgilerinin olduğu tespit edilmiş bununla birlikte sistematik bir eğitime ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir (Can ve Gör, 2011).

Erol, Atmaca ve Öztürk (2011) çalışmasında Çanakkale ilinde faaliyet gösteren meslek mensupları üzerinde bir anket çalışması gerçekleştirmiş ve mensupların TMS/TFRS'lere yönelik bakış açıları değerlendirilmek istenmiştir. Meslek mensuplarının TMS/TFRS'lerin işletme faaliyetlerine ve mesleki faaliyetlerine olumlu yönde katkı sağlayacağı görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca meslek mensupları standartların muhasebe uygulamalarının kalite düzeyini artırdığı, finansal tablo ve uygulamalara pozitif katkı sağlanacağı görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır (Erol vd., 2011).

Elitaş, Karakoç ve Özdemir (2011)'in çalışmalarında, Afyon, Denizli, Uşak illerinde faaliyette bulunan meslek mensupları gözüyle Türkiye Muhasebe Standartları analiz edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, meslek mensuplarının TMS hakkında yeterli bilgiye sahip olmakla birlikte, eğitime ihtiyaç duydukları, verilen eğitimlerin yeterli olmadığı tespit edilmiştir (Elitaş vd., 2011).

Dinç ve Atabay (2011)'in çalışmasında, Trabzon ve çevresindeki mali müşavirlerin standartlar konusundaki bilgi düzeylerini belirlemek ve standartların uygulanmasında etkili olabilecek faktörlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma neticesinde, meslek mensuplarının iş yükü ve zaman azlığı gibi nedenlerle, standartlar konusunda yeterli derecede bilgi seviyesine ulaşamadıkları tespit edilmiştir (Dinç ve Atabay, 2011).

Güneş, Durmuş ve Solak (2011), Elazığ ve Malatya illerine kayıtlı muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdikleri anket çalışması sonucunda meslek mensuplarının

KOBİ TFRS'ye yönelik bilgi düzeylerinin oldukça yetersiz olduğu görülmüştür. Ayrıca meslek mensuplarının KOBİ TFRS'nin zamanında ve başarı ile uygulanabileceği konusunda oldukça zayıf bir inanç taşıdıkları belirtmişlerdir (Güneş vd., 2011)..

Çankaya ve Hatipoğlu (2011), Türkiye çapında gerçekleştirmeye çalıştığı çalışmasında UMS/UFRS'lerin ülkemizde benimsenme ve uygulanma sürecine ilişkin muhasebe meslek mensuplarının beklentilerine etki edebilecek faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Standartlara ilişkin eğitim sorunu ve mevcut standartlar setinin KOBİ'lere uygun olmayışı sonuçlarına vurgu yapılmıştır (Çankaya ve Hatipoğlu, 2011).

Erdoğan ve Dinç (2009), çalışmasında Türkiye'deki bütün bölgelerinden tesadüfi olarak seçtikleri illerdeki muhasebe meslek mensupları üzerinde gerçekleştirdikleri anket çalışması sonucunda muhasebe meslek mensuplarının önemli bir kısmının standartlar hakkında yetersiz oldukları belirtmişlerdir (Erdoğan ve Dinç, 2009).

Ülkü (2008), İstanbul'da faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarının KOBİ'ler için UFRS Setini nasıl algıladıklarını ortaya koymak adına bir anket çalışması yapmıştır. TMSK ve diğer kuruluşların çalışmalarının yetersiz görüldüğü, meslek mensuplarında eğitim seviyesi yükseldikçe bilgi seviyesinin de yükseldiği sonuçları elde edilmiştir (Ülkü, 2008).

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmamızın temel amacı 2013 yılından itibaren uygulanması zorunlu hale gelecek olan Türkiye Finansal Raporlama Standartları kapsamında KOBİ Muhasebe Standartları'nın muhasebe meslek mensupları tarafından bilinirlik düzeylerinin belirlenmesidir. Araştırmanın bir diğer amacı da meslek mensuplarının sorularımıza verdikleri cevaplar ile meslek mensuplarının demografik özellikleri arasında fark olup olmadığının test edilmesidir.

Araştırmamız durum tespitine yönelik bir çalışma olarak planlandığından hipotez kurulmamıştır.

4. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

Araştırmanın kapsamı Eskişehir ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarıdır. TÜRMOB'a kayıtlı Eskişehir ili meslek mensubu üye sayısı 789'dir. Bu sayının 175'i serbest muhasebeci (SM), 614'ü ise serbest muhasebeci mali müşavirdir (SMMM) (TÜRMOB, 2012a). Eskişehir ilinde kayıtlı muhasebecilerin 271'i bağımlı, 518'i ise serbest (bağımsız) olarak faaliyet göstermektedir (TÜRMOB, 2012b).

Bu çalışma sadece Eskişehir iline kayıtlı SMMM ile sınırlandırılmış olup, araştırmanın evrenini araştırmamızın yapıldığı sırada Eskişehir iline kayıtlı toplam 614 meslek mensubu oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi formülü (Nakip, 2003:212-214) kullanılmış ve % 95 güven düzeyinde ve \pm %5 sapma aralığında 237 meslek mensubu ile anket yapılması gerektiği hesaplanmıştır. 250 meslek mensubuna anket dağıtılmış olup, dağıtılan anketlerden geri dönenlerden 152 tanesi

değerlendirmeye uygun görülmüştür. Böylece analize uygun olarak % 64 oranda geri dönüş sağlanmıştır.

5. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada anket yöntemi kullanılmış olup, tarafımızca geliştirilen bir anket formu aracılığı ile veriler elde edilmiştir. Anket formu meslek mensuplarına 28 Nisan- 8 Eylül 2012 tarihleri arasında elden dağıtılmış, açıklama yapılmış ve Eylül ayı sonuna kadar toplanmıştır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde meslek mensuplarının demografik özellikleri, ikinci bölümde muhasebe meslek mensuplarının TFRS ve KOBİ TFRS hakkındaki görüşlerini tespit etmeye yönelik tek uçlu (Evet/Hayır) ile ölçülen sorular, üçüncü bölümde TFRS ve KOBİ TFRS hakkındaki görüşlerini tespit etmeye yönelik 5’li Likert (5. Kesinlikle katılıyorum, 4.Katılıyorum, 3. Fikrim Yok, 2. Katılmıyorum, 1. Kesinlikle Katılmıyorum) ile ölçülen sorular yer almaktadır. Ankette toplamda 35 adet soru yer almaktadır. Veriler IBM SPSS Statistics 20 programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

6. ARAŞTIRMANIN BULGULARI VE ANALİZ SONUÇLARI

Çalışma için hazırladığımız ankette 35 soru bulunmaktadır. Anketin güvenilirliği Cronbach’s Alpha yöntemi ile ölçülmüş ve Alpha katsayısı 0,707 olarak saptanmıştır ve bu sonuç ile anketin güvenilir olduğu söylenebilir.

Ankete verilen cevapların analizinde frekans, ortalama ve standart sapma (SS) değerlendirmeleriyle birlikte Ki-Kare, Independent Sample T- Testi (Levene testi) ve One Way Anova (Scheffe testi) testleri uygulanmıştır. Cinsiyet, çalışma şekli, eğitim durumu, mesleki tecrübe ve yaş değişkenleri açısından yaptığımız analiz sonuçları aşağıda verilmektedir. Bununla birlikte çalışmamızda çok fazla tablo gösteremeyeceğimiz için sadece istatistik olarak anlamlı dediğimiz ($P \leq 0,05$) sonuçlara yer verilmiştir.

6.1. Demografik Özellikler İle İlgili Frekans Analizi Sonuçları

Ankete 152 SMMM katılmış olup, meslek mensuplarının belirlediğimiz demografik değişkenlere verdikleri cevaplar Tablo 1’de gruplandırılmıştır. Eskişehir iline kayıtlı meslek mensuplarından ankete katılanların %25,7’si bayan, %73,7’si ise erkek olup, ankete katılan 152 SMMM’in % 37,5’i bağımlı, % 61,2’si bağımsız (serbest) olarak çalıştığını belirtmiş, 2 katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Katılımcıların %83,6’sı lisans mezunudur. Yaş aralığı olarak 31-35 yaş aralığında %23,7 oranda, 36-40 yaş aralığında % 25 oranda ve 41-45 yaş aralığında olan %24,3 oranda meslek mensubu en fazla olan grupları oluşturmaktadır. Mesleki tecrübe olarak %29,6 ile 11-15 yıl arası tecrübesi olan grup en fazla olan gruptur.

Meslek mensuplarına TFRS ve KOBİ TFRS hakkında bilgi düzeyleri sorulmuş ve verilen seçeneklere göre (çok bilgiliyim, bilgiliyim, az bilgiliyim, hiç bilgim yok) durumlarını işaretlemeleri istenmiştir. Tablo 2’de görüldüğü gibi TFRS hakkında bilgi düzeyleri sorusunda en fazla alınan cevap % 55,9 ile “az bilgiliyim” cevabı olmuştur. En az cevap ise

“çok bilgiliyim” seçeneğine %1,3 ile verilmiştir. KOBİ TFRS hakkında bilgi düzeyleri sorusuna ise yine verilen seçeneklerden en fazla % 55,3 ile “az bilgiliyim” seçeneğine ve en az ise % 2 ile “çok bilgiliyim” seçeneğine işaretleme yapılmıştır. Bu cevaplara göre Eskişehir ilinde anketimize katılan meslek mensuplarının hem TFRS hem de KOBİ TFRS bilgi seviyelerinin az düzeyde olduğunun belirtildiği görülmektedir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	F	%	Çalışma	F	
Bayan	39	25	Bağımlı	57	
Erkek	11	73	Bağımsız	93	
Cevapsız	1	,7	Cevapsız	2	
Toplam	15	10	Toplam	15	
Eğitim	F	%	Yaş	F	
Lise	6	3,	25-30	2	
Ön Lisans	4	2,	31-35	36	
Lisans	12	83	36-40	38	
Lisansüstü	14	9,	41-45	37	
Cevapsız	1	,7	46-50	16	
Toplam	15	10	51-55	13	
			56 Yaş ve	10	
			Toplam	15	
Mesleki	F	%			
0-5 Yıl	14	9,			
6-10 Yıl	27	17			
11-15 Yıl	45	29			
16-20 Yıl	22	14			
21-25 Yıl	16	10			
26-30 Yıl	12	7,			
31 Yıl ve	13	8,			
Cevapsız	3	2,			
Toplam	15	10			

Tablo 2: Meslek Mensuplarının TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Bilgi Seviyeleri

TFRS Hakkında Bilgi Seviyesi			KOBİ TFRS Hakkında Bilgi Seviyesi		
Seviye	Frekans	%	Seviye	Frekans	%
Çok Bilgiliyim	2	1,3	Çok Bilgiliyim	3	2,0
Bilgiliyim	59	38,8	Bilgiliyim	58	38,2
Az Bilgiliyim	85	55,9	Az Bilgiliyim	84	55,3
Hiç Bilgim Yok	5	3,3	Hiç Bilgim Yok	5	3,3
Cevapsız	1	0,7	Cevapsız	2	1,3
Toplam	152	100,0	Toplam	152	100,0

Tablo 3.: Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS Hakkında Kişisel Özellikleri ve Düşünceleri

Özellikler	Evet	%	Hayır	%
1. KOBİ TFRS Uygulamalarına Tabi Olacak Mükellefiniz Var mı?	113	74,3	35	23,0
2.KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkında Bir Çalışmanız Oldu mu?	59	38,8	93	61,2
3.KOBİ TFRS Uygulamalarının Mesleğinizi Zorlaştıracakını Düşünüyor musunuz?	109	71,7	42	27,6
4.KOBİ TFRS Uygulamalarının Zor Olması Nedeniyle Mesleği Bırakmayı Düşündüğünüz Oldu	29	19,1	123	80,9
5.KOBİ TFRS Hakkında Eğitim Kurslarına Katıldınız mı?	145	95,4	7	4,6
6.KOBİ TFRS'lerin Ülkemizde Uygulanması Konusunda Bir Engel Olabileceğini Düşünüyor musunuz?	84	55,3	67	44,1
7.KOBİ TFRS'lerin Yürürlüğe Girme Tarihinin Ertelenmesi Yönünde Bir Beklentiniz Oldu mu?	102	67,1	50	32,9

Meslek mensuplarının KOBİ TFRS uygulaması hakkında düşünce ve durumlarını “Evet/Hayır” ile cevaplamaları istenilen sorulara verdikleri cevaplar Tablo 3’te verilmektedir. Eskişehir ilinde anketimize katılan meslek mensuplarının verdikleri cevaplara baktığımızda “1. KOBİ TFRS uygulamalarına tabi olacak mükellefiniz var mı?” sorumuza %74,3 ile “evet” cevabı verildiği görülmektedir. “2.KOBİ TFRS uygulamaları hakkında bir çalışmanız oldu mu?” sorumuza %61,2 ile “hayır” cevabı verilmiştir. %71,7 oranda katılımcı KOBİ TFRS uygulamalarının mesleği zorlaştıracakını düşündüğünü belirtmiştir. Katılımcıların %19,1’i KOBİ TFRS uygulamaları yüzünden mesleği bırakmayı düşündüğünü belirtmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu KOBİ TFRS hakkında eğitim kurslarına katıldığını

belirtmiştir. “6.KOBİ TFRS’lerin ülkemizde uygulanması konusunda bir engel olabileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna % 55,3 ile “evet” cevabı verilmiştir. Meslek mensupları yaklaşık % 67 oran ile “7.KOBİ TFRS’lerin yürürlüğe girme tarihinin ertelenmesi yönünde bir beklentiniz oldu mu?” sorusuna “evet” cevabı verilmiştir.

Meslek mensuplarına KOBİ TFRS uygulaması hakkındaki genel düşüncelerini ölçmek için 21 adet ifade hakkındaki görüşleri 5’li Likert ölçeği kullanılarak sorulmuş ve cevaplamaları istenmiştir. Tablo 4’te verilen cevapların dağılımı ve ortalama değerlerine göre büyükten küçüğe doğru sıralanışı görülmektedir. Ortalama değerlerine göre incelediğimizde en yüksek ortalama değeri 4,14 ortalama ile “2.KOBİ TFRS uygulanması meslek mensuplarının iş yükünü arttıracaktır.” ifadesi almıştır. Meslek mensupları zaten çok fazla olan iş yüklerinin TFRS uygulamaları ile birlikte daha da artacağını düşünmektedirler. İkinci en yüksek ortalama ise 4,03 ile “9.Meslek mensupları KOBİ standartları ve Yeni Türk Ticaret Kanunu eğitimlerini birlikte almalıdır” ifadesidir. Meslek mensuplarının eğitilmeleri gerektiği konusuna oldukça katıldıkları görülmektedir.

Tablo 4: Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS Hakkında Genel Düşünceleri

Genel Düşünceler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Ortalama
2.KOBİ TFRS uygulanması meslek mensuplarının iş yükünü arttıracaktır.	11	8	3	57	74	4,14
9.Meslek odalarının meslek mensuplarını sürekli eğitime tabi tutmaları gerekmektedir.	8	12	3	75	55	4,03
10. Meslek mensupları KOBİ standartları ve Yeni Türk Ticaret Kanunu eğitimlerini birlikte almalıdır.	8	10	5	89	41	3,95
18.KOBİ TFRS’nin uygulanması sürecinde en önemli engel vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı olacaktır.	7	9	10	89	38	3,93
14.KOBİ TFRS uygulaması mesleğe duyulan saygıyı arttıracaktır.	8	11	23	72	38	3,80
5.TÜRMOB tarafından verilecek eğitimler KOBİ TFRS’nin uygulanma sürecini kolaylaştıracaktır.	4	16	12	94	25	3,79
11.KOBİ standartlarının eğitimi Lisans düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmelidir.	6	22	14	72	38	3,75
15.KOBİ TFRS uygulaması zorunlu olacağı için muhasebede uygulama birliği sağlanacaktır.	4	20	16	85	28	3,74
8.KOBİ TFRS uygulamalarını paket programlar kolaylaştıracaktır.	6	18	14	91	24	3,71
13.KOBİ TFRS’ye uygun hazırlanmış finansal tabloları anlamak daha kolay olacaktır.	5	25	26	80	14	3,49
20.KOBİ TFRS’nin uygulanması sürecinde en önemli engel standartların karmaşıklığı olacaktır.	3	48	22	60	18	3,28
17.KOBİ TFRS’nin uygulanması sürecinde en önemli engel meslek mensuplarını eğitim süreci olacaktır.	14	40	13	68	18	3,24

3.KOBİ TFRS'nin uygulanma süreci meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri sayesinde kolay olacaktır.	9	43	26	65	10	3,16
21.KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde en önemli engel muhasebe programlarına adaptasyon sürecinde olacaktır.	5	54	16	65	12	3,16
16.Vergi kanunlarının baskısı olmadığı sürece Ticaret Kanunu uygulaması zorlaşacaktır.	16	42	28	53	13	3,03
1.Muhasebe meslek mensupları KOBİ TFRS uygulamalarını kısa vadede benimseyip başarılı bir şekilde uygulayacaktır.	16	61	12	59	5	2,84
4.KOBİ TFRS uygulamasında meslek mensuplarının aralarındaki rekabet standartların uygulamasını kolaylaştıracaktır.	14	62	31	37	7	2,74
7.KOBİ TFRS uygulanması ile vergisel işlemler için ayrı bir finansal tablo uygulamasına gerek kalmayacaktır.	27	50	25	40	9	2,70
19.KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde en önemli engel Tekdüzen Muhasebe Sistemi olacaktır.	13	72	27	34	6	2,66
6.KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır.	10	80	21	38	4	2,65
12.Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum.	25	73	14	34	7	2,51

En düşük ortalama değerini ise 2,51 ortalama ile “12.Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'ni kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum.” ifadesi almıştır. Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS uygulamasını kendi çabalarıyla öğrenebileceklerini düşünmedikleri sonucu ortaya çıkmıştır. İkinci en düşük ortalama alan ifadeye bakıldığında ise 2,65 ortalama değeri ile “6.KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planımız yeterli olacaktır” ifadesine verilmiştir. Mevcut hesap planımızın yeni TFRS uygulamaları için yeterli olmayacağı düşüncesinin mensuplar arasında hakim olduğu görülmektedir.

6.2.Fark Analizleri ve Sonuçları

Anket verileri Ki-Kare, Independent Sample T-Testi ve One Way Anova testleri ile analiz edilmiş ve $P \leq 0,05$ sonucu ile istatistiki olarak anlamlı kabul ettiğimiz sonuçlar tablolarda gösterilmiş ve analiz sonuçları yorumlanmıştır.

6.2.1. Cinsiyet Değişkeni Açısından Fark Analizleri

Cinsiyet değişkeni açısından veriler Ki-Kare, Fisher's Exact Test ve Independent Sample T-Testi (Levene Testi) ile analiz edilmiştir. Tablo 5'de meslek mensuplarının cinsiyeti açısından TFRS ve KOBİ TFRS hakkında görüşleri için Ki-Kare analizi sonuçları verilmiştir. Sadece “4.KOBİ TFRS uygulamaları hakkında bir çalışmanız oldu mu?” ifadesinde bayan ve erkek mensuplar arasında Ki-Kare ve Fisher's Exact Test sonuçlarında $P \leq 0,05$ değeri ile istatistiki olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5: Meslek Mensuplarının Cinsiyetleri Açısından TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Görüşleri İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

4.KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkında Bir Çalışmanız Oldu mu?						
Cinsiyet	E	(%)	Ha	(%)	Topl	(%)
Bayan	10	6,6	29	19,2	39	25,
Erkek	49	32,	63	41,7	112	74,
Toplam	59	39,	92	60,9	151	10

Sonuç: χ^2 3,985, *sd* (1), $P \leq 0,05$ ve Fisher's Exact Test sonucuna göre *sig* (2-tailed) $P \leq 0,05$

Tablo 6'da uyguladığımız Independent Samples T-test ve Levene Testi' ne göre; sig (2-tailed) anlamlı fark tespit edilen ifadelerin sonuçları (*) ile gösterilmektedir. Cinsiyet değişkenimiz açısından "Meslek Mensuplarının TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Bilgileri" soru grubumuzdaki ifadelerden "1.Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) Hakkındaki Bilgi Seviyesi" ifadesinde Independent Sample T-Testi sonucuna göre bayan ve erkek meslek mensupları cevapları istatistik olarak farklı çıkmıştır. Bayan ve erkek mensupların "2.KOBİ Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Bilgi Seviyesi" sorusuna verdikleri cevaplarda ise anlamlı bir fark çıkmamıştır.

Tablo 6: Meslek Mensuplarının Cinsiyetleri Açısından TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Bilgi Seviyeleri İçin Independent Sample T-Test Analizi Sonuçları

İfadeler	Cinsiyet	Cevap	A.O.	SS	t	sd	Sig.	P
1.Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) Hakkındaki Bilgi Seviyesi.	Bayan	39	2,77	,536	1,981	148	,021	,049
	Erkek	111	2,56	,583	2,063	71,832		,043*
2.KOBİ Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Bilgi Seviyesi.	Bayan	39	2,74	,549	1,729	147	,055	,086
	Erkek	110	2,55	,599	1,804	72,461		,075

Meslek mensuplarının KOBİ TFRS uygulamaları hakkına genel düşüncelerini ölçmek için belirlediğimiz ifadelerle uyguladığımız Independent Sample T-Testi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir. "G9.Meslek odalarının meslek mensuplarını sürekli eğitime tabi tutmaları gerekmektedir", "G10. Meslek mensupları KOBİ standartları ve Yeni Türk Ticaret Kanunu eğitimlerini birlikte almalıdır" ve "G11.KOBİ standartlarının eğitimi lisans düzeyinde ayrı bir

ders olarak verilmelidir” ifadelerinde bayan ve erkek mensuplar arasında istatistiki anlamlı fark tespit edilmiş ve $P \leq 0,05$ ile anlamlı kabul edilen değerler **koyu punto** ile gösterilmiştir.

Tablo 7: Meslek Mensuplarının Cinsiyetleri Açısından KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkına Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Independent Sample T-Test Analizi Sonuçları

İfade	Cinsiyet	Cevap	A.O.	SS	t	sd	Sig.	P
G9.Meslek odalarının meslek mensuplarını sürekli eğitime tabi tutmaları gerekmektedir.	Bayan	39	4,31	,832	1,986	148	,334	,049
	Erkek	111	3,91	1,149	2,311	91,709		,023
G10. Meslek mensupları KOBİ standartları ve Yeni Türk Ticaret Kanunu eğitimlerini birlikte almalıdır.	Bayan	39	4,36	,537	3,050	148	,025	,003
	Erkek	111	3,79	1,113	4,156	133,826		,000
G11.KOBİ standartlarının eğitimi Lisans düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmelidir.	Bayan	39	4,10	,882	2,406	147	,019	,017
	Erkek	110	3,62	1,141	2,716	85,901		,008

6.2.2. Çalışma Şekli Değişkeni Açısından Fark Analizleri

Veriler çalışma şekli değişkeni açısından Ki-Kare, Fisher’s Exact Test ve Independent Sample T-Testi (Levene Testi) ile analiz edilmiştir. Tablo 8 ve Tablo 9’da meslek mensuplarının çalışma şekli açısından TFRS ve KOBİ TFRS hakkında görüşleri için Ki-Kare analizi sonuçları verilmiştir. “3.KOBİ TFRS uygulamalarına tabi olacak mükellefiniz var mı?” ve “6.KOBİ TFRS uygulamalarının zor olması nedeniyle mesleği bırakmayı düşündüğünüz oldu mu?” ifadelerinde bağımlı ve bağımsız çalışan meslek mensupları arasında $P \leq 0,05$ sonucu ile istatistiki anlamlı fark tespit edilmiştir.

Tablo 8: Meslek Mensuplarının Çalışma Şekli Açısından TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Görüşleri İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

3.KOBİ TFRS Uygulamalarına Tabi Olacak Mükellefiniz Var mı?						
Çalışma Şekli	Evet	(%)	Hayır	(%)	Toplam	(%)
Bağımlı	37	25,2	18	12,2	55	37,4
Bağımsız	75	51,0	17	11,6	92	62,6
Toplam	112	76,2	35	23,8	147	100,0

Sonuç: χ^2 3,853, *sd* (1), $P \leq 0,05$ ve Fisher's Exact Test sonucuna göre *sig* (2-tailed) $P \leq 0,05$

Tablo 9: Meslek Mensuplarının Çalışma Şekli Açısından TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Görüşleri İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

6.KOBİ TFRS Uygulamalarının Zor Olması Nedeniyle Mesleği Bırakmayı Düşündüğünüz Oldu mu?						
Çalışma Şekli	Evet	(%)	Hayır	(%)	Toplam	(%)
Bağımlı	6	4,0	51	34,0	57	38,0
Bağımsız	23	15,3	70	46,7	93	62,0
Toplam	29	19,3	121	80,7	150	100,0

Sonuç: χ^2 4,572; *sd* (1), $P \leq 0,05$ ve Fisher's Exact Test sonucuna göre *sig* (2-tailed) $P \leq 0,05$

Meslek mensuplarının KOBİ TFRS uygulamaları hakkına genel düşüncelerini ölçmek için belirlediğimiz ifadelere uyguladığımız Independent Sample T-Testi sonuçları Tablo 10'da verilmiştir. Sadece "G15.KOBİ TFRS uygulaması zorunlu olacağı için muhasebede uygulama birliği sağlanacaktır" ifadesi için bağımlı ve bağımsız çalışan meslek mensupları arasında istatistiki anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Eskişehir'de bağımlı ve bağımsız çalışan meslek mensupları KOBİ TFRS uygulamalarının muhasebede uygulama birliği sağlanacağı konusunda aynı fikirde olmadıkları söylenebilir.

Tablo 10: Meslek Mensuplarının Çalışma Şekilleri Açısından KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkına Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Independent Sample T-Test Analizi Sonuçları

İfade	Çalışma Şekli	Cevap	A.O.	SS	t	sd	Sig.	P
G15.KOBİ TFRS uygulaması zorunlu olacağı için muhasebede uygulama birliği sağlanacaktır.	Bağımlı	56	4,05	,840	3,126	147	,000	,002
	Bağımsız	93	3,54	1,048	3,301	135,337		,001

6.2.3. Tecrübe Değişkeni Açısından Fark Analizleri

Gerçekleştirdiğimiz ankette meslek mensupları mesleki tecrübelerine göre 7 kategoriye ayrılmakla birlikte cevapların dağılımı yapacağımız analize uygun olmadığından meslek mensuplarını tecrübelerine göre 2 kategoriye ayrılarak Independent Sample T-Testi analizi uygulanmıştır. Tablo 11’de sonuçları görüldüğü gibi, 0-15 yıl arası deneyimi olan mensup oranı % 55,8 ve 16 yıl ve üstü tecrübesi olan meslek mensubu oranı ise % 42,2’tür. Bu soruya 3 meslek mensubu cevap vermemiştir.

Tablo 11: Meslek Mensuplarının Tecrübeleri Açısından 2 Gruba Ayrıldığında Durumları

Mesleki Tecrübe	Frekans	
0-15 yıl arası	86	55,8
16 yıl ve üstü	65	42,2
Cevapsız	3	1,9
Toplam	154	100,0

Veriler çalışma şekli değişkeni açısından Ki-Kare, Fisher’s Exact Test ve Independent Sample T-Testi (Levene Testi) ile analiz edilmiştir. Tablo 12’de meslek mensuplarının çalışma şekli açısından TFRS ve KOBİ TFRS hakkında görüşleri için Ki-Kare analizi sonuçları verilmiştir. “3.KOBİ TFRS uygulamalarına tabi olacak mükellefiniz var mı?” ifadesinde 0-15 yıl arası tecrübesi olan mensuplarla 16 yıl ve üstü tecrübesi olan meslek mensupları arasında $P \leq 0,05$ sonucu ile istatistiki anlamlı fark tespit edilmiştir.

Tablo 12: Meslek Mensuplarının Tecrübeleri Açısından TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Görüşleri İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

3.KOBİ TFRS Uygulamalarına Tabi Olacak Mükellefiniz Var mı?						
Tecrübe	Evet	(%)	Hayır	(%)	Toplam	(%)
0-15 yıl	60	41,4	25	17,2	85	58,6
16 yıl ve üstü	51	35,2	9	6,2	60	41,4
Toplam	111	76,6	34	23,4	145	100,0

Sonuç: $\chi^2_{4,070}$, $sd(1)$, $P \leq 0,05$ ve Fisher’s Exact Test sonucuna göre sig (2-tailed) $P \leq 0,05$

Tablo 13: Meslek Mensuplarının Tecrübeleri Açısından TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Bilgi Seviyeleri İçin Independent Sample T-Test Analizi Sonuçları

İfadeler	Tecrübe	Cevap	A.O.	SS	t	sd	Sig.	P
1.Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) Hakkındaki Bilgi Seviyesi.	0-15 yıl	85	2,53	,589	-1,980	146	,018	,050
	16 yıl ve üstü	63	2,71	,521	-2,017	141,416		,046
2.KOBİ Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Bilgi Seviyesi.	0-15 yıl	85	2,53	,609	-1,702	145	,032	,091
	16 yıl ve üstü	62	2,69	,531	-1,739	140,420		,084

Tablo 13’de uyguladığımız Independent Samples T-test ve Levene Testi’ ne göre; sig (2-tailed) anlamlı fark tespit edilen ifadelerin sonuçları **koyu punto** ve (*) ile gösterilmektedir. Tecrübe değişkeni açısından “Meslek Mensuplarının TFRS ve KOBİ TFRS Hakkında Bilgi” soru grubumuzdaki ifadelerden “1.Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) Hakkındaki Bilgi Seviyesi” ifadesinde Independent Sample T-Testi sonucuna göre 0-15 yıl arası tecrübesi olan meslek mensuplarıyla 16 yıl ve üstü tecrübesi olan meslek mensupları istatistiki olarak farklı çıkmıştır. Bununla birlikte “2.KOBİ Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Bilgi Seviyesi” ifadesinde 0-15 yıl arası tecrübesi olan meslek mensuplarıyla 16 yıl ve üstü tecrübesi olan meslek mensupları arasında T Testi $P \leq 0,05$ çıkmakla birlikte Levene Testi’ne göre anlamlı bir fark çıkmamıştır.

Tablo 14: Meslek Mensuplarının Tecrübeleri Açısından 3 Gruba Ayrıldığında Durumları

Mesleki Tecrübe	Frekans	
0-10 Yıl Arası	41	26,6
11-20 Yıl Arası	67	43,5
21 Yıl ve üstü	43	27,9
Cevapsız	3	1,9
Toplam	154	100,0

Gerçekleştirdiğimiz ankette meslek mensupları mesleki tecrübelerine göre 7 kategoriye ayrılmakla birlikte One Way Anova Testi uygulamak için veriler 3 gruba ayrılmış ve Tablo 14’te sonuçları verilmiştir. 0-10 yıl arası tecrübesi olan mensup oranı % 26,6, 11-20 yıl arası tecrübesi olan mensup oranı %43,5 ve 21 yıl ve üstü tecrübesi olan meslek mensubu

oranı ise % 27,9'dur. Meslek mensuplarının KOBİ TFRS uygulamaları hakkındaki genel düşüncelerini ölçen ifadeler için verdikleri cevaplara 3 gruba ayırdığımız tecrübe değişkenine göre One Way Anova Testi uygulanmıştır ve Tablo 15'te verilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 15: Meslek Mensuplarının Tecrübelerine Göre KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkındaki Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin One Way Anova Testi Sonuçları

KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkındaki Genel Düşünceler	Tecrübe Aralığı	Cevap	Ortalama	F	Sig.
G12.Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum	0-10 Yıl	41	2,51	3,814	,024
	11-20 Yıl	66	2,26		
	21 Yıl ve üstü	41	2,88		

Tablo 16'da hangi tecrübe aralıklarında anlamlı fark sonucu alındığı **koyu puntolu P** değerleriyle gösterilmektedir. 11-20 yıl arası tecrübesi olan mensuplarla 21 yıl ve üstü tecrübe aralığında olan mensuplar arasında "G12" ifadesinde anlamlı fark olduğu Scheffe Testi ile elde edilmiştir.

Tablo 16: Meslek Mensuplarının Tecrübelerine Göre KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkındaki Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Scheffe Testi Sonuçları

KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkındaki Genel Düşünceler	Tecrübe Aralığı	Tecrübe Aralığı	Ortalama Farkı	Std. Hata	P
G12.Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum.	0-10 Yıl	11-20 Yıl	,255	,225	,528
		21 Yıl ve üstü	-,366	,250	,344
	11-20 Yıl	0-10 Yıl	-,255	,225	,528
		21 Yıl ve üstü	-,620*	,225	,024*
	21 Yıl ve üstü	0-10 Yıl	,366	,250	,344
		11-20 Yıl	,620*	,225	,024*

6.2.4. Yaş Değişkeni Açısından Fark Analizleri

Gerçekleştirdiğimiz ankette meslek mensupları yaşlarına göre 7 kategoriye ayrılmakla birlikte cevapların dağılımı yapacağımız analize uygun olmadığından meslek mensuplarını tecrübelerine göre 2 kategoriye ayrılarak Independent Sample T-Testi analizi uygulanmıştır. Tablo 17'de sonuçları görüldüğü gibi, 25-40 yaş arasında olan mensup oranı % 49,4 iken 41 ve üstü yaş arası olan meslek mensubu oranı ise % 50,6'dır.

Tablo 17: Meslek Mensuplarının Yaşları Açısından 2 Gruba Ayrıldığında Durumları

Yaş Aralığı	Frekans	
25-40 Yaş Arası	76	49,4
41 ve Üstü Yaş Arası	78	50,6
Toplam	154	100,0

Tablo 18’de uyguladığımız Independent Samples T-test ve Levene Testi’ ne göre; sig (2-tailed) anlamlı fark tespit edilen ifadelerin sonuçları **koyu punto** ve (*) ile gösterilmektedir. KOBİ TFRS uygulamaları hakkında meslek mensuplarının genel düşüncelerini ölçen ifadeler içinde “G7.KOBİ TFRS uygulanması ile vergisel işlemler için ayrı bir finansal tablo uygulamasına gerek kalmayacaktır.” ifadesinde sig (2-tailed) $P \leq 0,05$ sonucu ile 25-40 yaş arası meslek mensubu ile 41 ve üstü yaş meslek mensupları arasında istatistiki anlamlı fark tespit edilmiştir.

Tablo 18: Meslek Mensuplarının Yaşları Açısından KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkında Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Independent Sample T-Test Analizi Sonuçları

İfade	Yaş	Cevap	A.O.	SS	t	sd	Sig.	P
G7.KOBİ TFRS uygulanması ile vergisel işlemler için ayrı bir finansal tablo uygulamasına gerek kalmayacaktır.	25-40 Yaş	73	2,90	1,238	1,980	147	,48 2	,050*
	41 ve Üstü Yaş	76	2,51	1,172	1,978	145,67 8		,050

Tablo 19: Meslek Mensuplarının Yaşları Açısından 3 Gruba Ayrıldığında Durumları

Yaş Aralığı	Frekans	
25-35 Yaş Arası	38	24,7
36-45 Yaş Arası	75	48,7
46 ve Üstü Yaş Arası	41	26,6
Toplam	154	100,0

One Way Anova Testi uygulamak için yaş değişkeni verileri 3 gruba ayrılmış ve Tablo 19’da sonuçları verilmiştir. 25-35 yaş arasında olan mensup oranı % 24,7, 36-45 yaş arasında

olan mensup oranı %48,7 ve 46 yaş ve üstü yaşta olan meslek mensubu oranı ise % 26,6'dır. Meslek mensuplarının KOBİ TFRS uygulamaları hakkındaki genel düşüncelerini ölçen ifadeler için verdikleri cevaplara yaş değişkenine göre One Way Anova Testi uygulanmıştır ve Tablo 20'de verilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 20: Meslek Mensuplarının Yaşlarına Göre KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkındaki Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin One Way Anova Testi Sonuçları

KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkındaki Genel Düşünceler	Yaş Aralığı	Cevap	Ortalama	F	Sig.
G3.KOBİ TFRS'nin uygulanma süreci meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri sayesinde kolay olacaktır	25-35 Yaş	41	3,00	6,448	,002*
	36-45 Yaş	66	3,26		
	46 ve Üstü Yaş	41	3,12		

“G3.KOBİ TFRS'nin uygulanma süreci meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri sayesinde kolay olacaktır.” ifadesinde sig (2-tailed) $P \leq 0,05$ sonucu ile 36-45 yaş arası meslek mensupları ile 25-35 yaş arası mensup ve 46 ve üstü yaş meslek mensupları arasında istatistiki anlamlı fark tespit edilmiştir. Sonuçlar Tablo 21'de **koyu punto** ve (*) ile gösterilmektedir.

Tablo 21: Meslek Mensuplarının Yaşlarına Göre KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkındaki Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Scheffe Testi Sonuçları

KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkındaki Genel Düşünceler	Mensubun Yaş Aralığı	Mensubun Yaş Aralığı	Ortalama Farka	Std. Hata	P
G3.KOBİ TFRS'nin uygulanma süreci meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri sayesinde kolay olacaktır.	25-35 yaş	36-45 Yaş	-,591*	,210	,021*
		46 ve Üstü Yaş	,048	,240	,980
	36-45 Yaş	25-35 Yaş	,591*	,210	,021*
		46 ve Üstü Yaş	,639*	,209	,011*
	46 ve Üstü Yaş	25-35 Yaş	-,048	,240	,980
		36-45 Yaş	-,639*	,209	,011*

6.2.5. Eğitim Değişkeni Açısından Fark Analizleri

Gerçekleştirdiğimiz ankette meslek mensupları Tablo 1'de de verildiği gibi eğitimlerine göre 4 kategoriye ayrılmakla birlikte verileri analize uygun hale getirebilmek için 2 gruba göre yeniden düzenlenerek Independent Sample T-Testine uygun hale getirilmiştir. Buna göre Tablo 22'de sonuçları görüldüğü üzere “lise ve önlisans” eğitim grubunda olan meslek mensubu oranı %6,5 olmakla birlikte “lisans ve lisansüstü” eğitilmiş gruba giren meslek mensubu oranı % 92,9 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 22: Meslek Mensuplarının Eğitimleri Açısından 2 Gruba Ayrıldığında Durumları

Eğitim Durumu	Frekans	
Lise ve Önlisans	10	6,5
Lisans ve Lisansüstü	143	92,9
Cevapsız	1	,6
Toplam	154	100,0

Tablo 23: Meslek Mensuplarının Eğitim Durumu Açısından KOBİ TFRS Uygulamaları Hakkına Genel Düşüncelerini Ölçen İfadeler İçin Independent Sample T-Test Analizi Sonuçları

İfade	Eğitim Durumu	Cevap	A.O.	SS	t	sd	Sig.	P
G12.Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum.	Lise ve Önlisans	10	1,70	,949	-2,312	148	,140	,022*
	Lisans ve Lisansüstü	140	2,55	1,134	-2,699	10,922		,021

Tablo 23 'te eğitim durumu açısından meslek mensuplarının KOBİ TFRS uygulamaları hakkına genel düşüncelerini ölçen ifadeler için Independent Sample T-Testi analizi sonuçları verilmiştir. Mensupların eğitim özelliklerine göre sadece "G12.Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum" ifadesinde $P \leq 0,05$ sonucu ile istatistiki olarak anlamlı fark elde edilmiştir. Lise ve önlisans grubu meslek mensubu ile lisans ve lisansüstü meslek mensubu arasında anlamlı fark vardır.

7. SONUÇ

Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını 2013 yılı başından itibaren mecburi olarak uygulamaya geçecek olan muhasebe meslek mensuplarının söz konusu standartlara ilişkin mevcut bilgi düzeyinin ölçülmesi ve meslek mensuplarını standartların uygulanması sırasında etkileyecek muhtemel faktörleri belirlemek amacıyla bir anket hazırlanmış ve Eskişehir ilinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere uygulanmıştır.

TFRS uygulamaları hakkındaki bilgi düzeylerini genel olarak değerlendirmeleri istenen katılımcılardan en fazla alınan cevap hem TFRS hakkında hem de KOBİ TFRS hakkında "az bilgiliyim" cevabı olmuştur. Eskişehir ilindeki katılımcıların yarısından fazlası TFRS ve KOBİ TFRS hakkında bilgilerinin az olduğunu kabul etmektedirler.

Katılımcıların yaklaşık %72'si KOBİ TFRS uygulamalarının mesleği zorlaştıracağını düşündüğünü belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların yaklaşık %19'u KOBİ TFRS uygulamalarının zorluğu yüzünden mesleği bırakmayı düşündüğünü belirtmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu eğitim kurslarına katıldığını belirtmiştir. Katılımcıların yaklaşık % 55'i KOBİ TFRS'lerin ülkemizde uygulanması konusunda engel çıkabileceğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların yaklaşık % 67'si KOBİ TFRS'lerin yürürlüğe girme tarihinin ertelenmesi yönünde bir beklentileri olduğunu belirtmiştir.

Meslek mensuplarına KOBİ TFRS uygulaması hakkındaki genel düşüncelerini ölçmek için sorduğumuz ifadeler ortalama değerlerine göre incelendiğinde en yüksek ortalama değeri "KOBİ TFRS uygulanmasının meslek mensuplarının iş yükünü arttıracığı" ifadesinin aldığı görülmüştür. Meslek mensupları zaten çok fazla olan iş yüklerinin TFRS uygulamaları ile birlikte daha da artacağını düşünmektedirler. En düşük ortalama değerini alan ifade ise "muhasabe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'ni kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum" ifadesidir. Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS uygulamalarını kendi çabalarıyla öğrenebileceklerini düşünmemektedirler. Ayrıca katılımcıların KOBİ TFRS uygulanmasında mevcut muhasebe hesap planının yeterli olacağı konusuna da katılmadıkları ortaya çıkmıştır.

Katılımcılar demografik özelliklerine göre analiz edildiğinde (cinsiyet, çalışma şekli, yaş, mesleki tecrübe ve eğitim durumu) bütün demografik özelliklerle sorduğumuz ifadelerin birçoğunda anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık tespit edilen ifadeler analiz kısmında ayrıntılı sonuçlarıyla verilmiştir.

Türkiye'deki tüm ticari işletmeler açısından Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıyla uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları ve Finansal Raporlama Standartları ve küçük ve orta büyüklükte işletme olanlar için KOBİ TFRS uygulamasına geçilecek ve tüm sermaye şirketleri bağımsız denetime tabi olacaktır. Ayrıca yeni TTK'ya uygun olarak vergi kanunlarında değişiklik çalışmalarına da başlanmış, Vergi Konseyi hazırlamış olduğu Vergi Usul Kanunu Taslağını da kamuoyuyla paylaşmıştı. Fakat 6335 sayılı "Türk Ticaret Kanunu İle Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü Ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik" ile birlikte önemli ölçüde geriye gidilmiştir. Artık Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenecek şirketler 01 Ocak 2013 tarihinde başlayacak hesap dönemi için münferit ve konsolide finansal tablolarının düzenlenmesinde TFRS uygulamak zorunda olacaklardır.

KAYNAKÇA

Akdoğan, Nalan, (2010), "KOBİ Finansal Raporlama Standartlarına Genel Bir Bakış ve Tam Set IAS/IFRS'lerden Farklılığı". Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Sayı 30, Ocak, ss: 1-26.

- Arsoy Poroy, Aylin - Bora, Tuba, (2012), “KOBİ Muhasebe Standartlarının Gelişimi ve Türkiye Uygulaması Üzerine Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı 56, Ekim, ss: 17-28, <http://journal.mufad.org/attachments/article/681/2.pdf> (08.11.2012).
- Bozdemir, Enver, (2012), “Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun Muhasebe Meslek Mensupları Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Çalışma. Muhasebe ve Finansman Dergisi”, Sayı: 54, Nisan, ss:101-122.
- Can, İsmail - Gör, Yusuf, (2011), “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Meslek Mensupları Arasında Bilinirlik Düzeyini Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma (Ankara ve Çankırı illeri örneği)”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Sayı 5, Ekim, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/3186c.pdf> (23.06.2012).
- Çankaya, Fikret - Hatipoğlu, Oğuzhan, (2011), “Türkiye’de Uluslararası Muhasebe Standartlarının Uygulanabilirliğini Etkileyen Faktörlerin Meslek Mensuplarıncaya Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, Yıl 4, Sayı 7, Yaz, ss: 61-89, http://www.uuiid.net/documents/sayi74_MAKALE_61_88.pdf (8.11.2012).
- Dinç, Engin - Atabay, Esra, (2011), “Muhasebe Meslek Mensuplarının TFRS’ye Yönelik Düşünceleri ve Uygulama Başarısına Etki Etmesi Muhtemel Faktörlere Yönelik Bir Araştırma – Trabzon alt bölgesi örneği”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Sayı 5, Ekim, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/5b543.pdf> (23.06.2012).
- Elitaş, Cemal – Karakoç, Mehtap - Özdemir, Serkan, (2011), “Muhasebe Meslek Mensupları Perspektifinden Türkiye Muhasebe Standartları”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Sayı 5, Ekim, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/eb6a9.pdf> (23.06.2012).
- Erdoğan, Murat - Dinç, Engin, (2009), “Türkiye Muhasebe Standartları ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi”, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Sayı. 43, Temmuz, ss. 154-169, <http://journal.mufad.org/attachments/article/211/13.pdf> (8.11.2012).
- Erol, Mikail - Atmaca, Metin - Öztürk, Seçil, (2011), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarına Bakış Açılarının Ölçülmesine İlişkin Ampirik Bir Çalışma”, Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı Dergisi (MÖDAV), Sayı 3, ss. 225-267.
- Gökçen, Gürbüz - Ataman Akgül, Başak - Çakıcı, Cemal, (2011), Türkiye Finansal Raporlama Standartları Uygulamaları, Türkmen Kitabevi, İstanbul.
- Güneş, Recep - Durmuş, Ahmet, Fethi - Solak, Bilal, (2011), “Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS’ye Yönelik Bilgi Düzeyleri ve Uygulamaya Yönelik Beklentileri: Elazığ ve Malatya İlleri Örneği”, World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi, Sayı 5, Kasım, <http://dergi.mumeyek.org/pdfler/5e3c8.pdf> (23.06.2012).

- KGDK: 2012, “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Karar (Taslak-27.09.2012)”, <http://www.esmmmo.org/docs/doc20121012190831.pdf> (27.10.2012).
- Nakip, Mahir, (2003), Pazarlama Araştırmaları Teknikler ve SPSS Destekli Uygulamalar, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özdemir, Fevzi Serkan, (2011), Finansal Raporlama Sistemlerinin Bilgini İhtiyaca Uygunluğu Açısından Değerlendirilmesi: İMKB Şirketlerinde Finansal Başarısızlık Tahminleri Yönüyle Bir Uygulama, İktisadi Araştırmalar Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Özdemir, Ozan, (2007), “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Tablolar Üzerine Etkileri ve Göller Yöresi’ndeki KOBİ’lerde Muhasebeden Sorumlu Yöneticiler Üzerine Bir Araştırma”, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Özkan, Azzem – Özşahin, Filiz, (2012), “Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Görüşlerinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma”, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Yıl 12, Sayı 37, Eylül, ss: 47-68.
- Resmi Gazete, (2005), “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik”, 18 Kasım 2005, Sayı 25997, <http://www.kobi.org.tr> (13.06.2012).
- TMSK, (2012), “KOBİ TFRS”, http://www.kgk.gov.tr/contents/files/KOBI_TFRS.pdf (14.06.2012).
- TÜRMOB, (2012a), “Meslek Mensubu Dağılım Tablosu”, <http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/Attachment.aspx?param=TDLPfWtFdrm1e8DIv7FNOoH6uk4KikiU9mRFMeskCPG6O606XtOBzMOw0SM81//gowKqVpD7XHU Tiz1lrjY74w==> (23.10.2012).
- TÜRMOB, (2012b), “Meslek Mensupları Faaliyet Durumu Tablosu”, <http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/Attachment.aspx?param=jGL4YtEdKTuiNV89EZbVAIkgN/QmgLwJyD9P7yCC7msWndBjRctUbKgTib44HxeOojeUoNV0fpjJNsGFle4/Ww==> (23.10.2012).
- Ülkü, Sema, (2008), “KOBİ’ler İçin UFRS Taslağının Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Algılanışına Yönelik Bir Araştırma (İstanbul Örneği)”, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.